MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Hitelfelvétel és a Növekedési Hitelprogramban (NHP) való részvétel a KKV-k körében

Az MKIK GVI „KKV Körkép” című kutatási programjának eredményeiből

Budapest, 2015. március

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Az elemzést készítette:
Jasna Žarković, gyakornok, MKIK GVI

A kutatási program résztvevői:
Hajdu Miklós
Révész Erika
Bárdits Anna
Szabó Bence"

Kutatásvezető:
Tóth István János PhD
tudományos főmunkatárs MTA KRTK KTI,
ügyvezető, MKIK GVI

A kézirat lezárva: 2015. március 20.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: 235-0584
Fax: 235-0713
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: http://www.gvi.hu

A „KKV Körkép” című kutatás keretében az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) 2005 januárja óta negyedévente elemzi a kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzetét, rövid távú kilátásait és az e cégcsoport üzleti helyzetét befolyásoló gazdasági és intézményi tényezőket. E vizsgálat során negyedévente összesen 300, a feldolgozóipar, az építőipar és a szolgáltatások területén működő céget keresünk fel és elemezzük az eredményeket. A minta negyedévről negyedévre azonos szerkezetű marad, a megkérdezett vállalatok reprezentálják a kis- és közepes cégek gazdasági teljesítményét és ágazati megoszlását.

A Magyar Nemzeti Bank 2013. június 1-jén elindította Növekedési Hitelprogramját (NHP), azonban a program részletei már hónapokkal korábban ismertek voltak. A KKV Körkép 2014. októberi adatfelvételének keretében a banki hitelfelvétellel és az NHP-vel kapcsolatban kérdeztük meg a kis- és középvállalkozások vezetőit.

Az eredmények alapján elmondható, hogy a kis- és közepes vállalkozások 56%-a rendelkezik valamilyen banki hitellel. A vállalatok leggyakrabban forintban denominált hitellel rendelkeznek, a hitel típusát tekintve pedig forgóeszköz-hitellel, beleértve a bankszámlahitelt is.

A devizakölcsönnel rendelkező vállalatok legnagyobb arányban euró alapú kölcsönnel rendelkeznek. Az euró alapú kölcsönnel rendelkező vállalatok főként exportorientált és jellemzően ipari vállatok, méretüket tekintve pedig középvállalkozások.

Minden ötödik KKV igényelt kölcsönt a Növekedési Hitelprogram keretében, több mint felük forgóeszközhitelt. Minden második vállalat legfeljebb 50 millió forintnyi hitelt vett igénybe. A vállalatok többsége szerint 2014-ben nem változtak a hitelhez jutás feltételei 2013-hoz képest.

A KKV-k jelenlegi hitelállománya

2014 októberében a kis- és középvállalkozások 56%-a rendelkezett valamilyen banki hitellel. A legelterjedtebbek a forgóeszközhitelek voltak (ideértve az igénybevett bankszámlahitelt is), a cégek 49%-a számolt be efféle kölcsönről. Beruházási hitelt a vállalatok 23%-a vett fel. Deviza-, deviza alapú kölcsön vagy pénzügyi lízing forintkölcsönnel való kiváltására fordítható hitellel 9%-uk, uniós támogatás önrészét vagy előfinanszírozását fedező hitellel pedig 3%-uk rendelkezett.

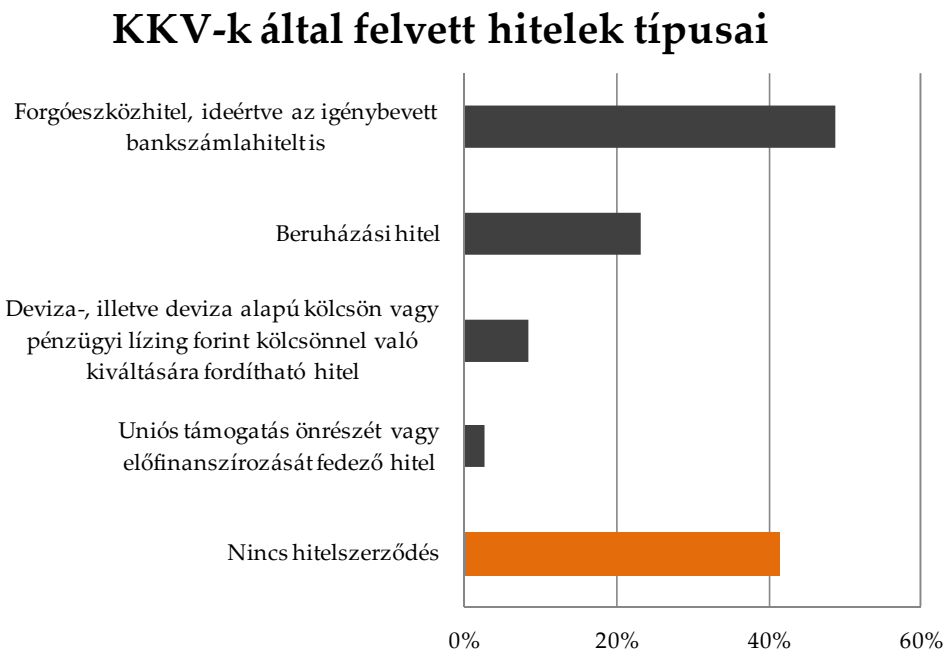

Forrás: MKIK GVI

Ha azt vesszük figyelembe, hogy mekkora a vállalatoknál a teljes értékesítésből az export aránya, azt láthatjuk, hogy forgóeszközhitelt olyan vállalatok vettek fel a legnagyobb arányban, melyek egyáltalán nem exportálnak. A többi hiteltípusról pedig azon vállalatok számoltak be a leggyakrabban, amelyek teljes értékesítésüknek kevesebb, mint felét exportálják.

Uniós támogatás önrészét vagy előfinanszírozását fedező hitelt leggyakrabban a feldolgozóipari (87,5%), illetve az építőipari vállalatok vettek fel (12,5%). A deviza-, illetve deviza alapú kölcsön vagy pénzügyi lízing forintkölcsönnel való kiváltására fordítható hitelállomány felét a közepes vállalkozások (100-249 fő) vették fel.

A KKV-k által felvett hitelek típusai a teljes értékesítésen belüli export aránya szerint

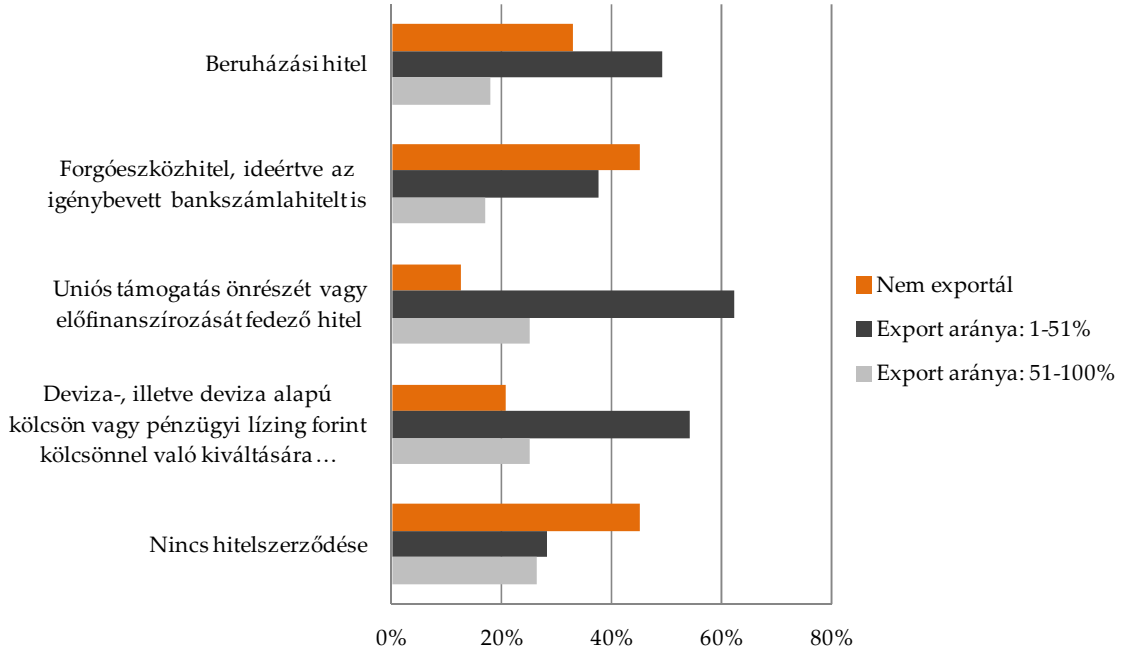

Forrás: MKIK GVI

Azon vállalatok közül, amelyek válaszoltak arra a kérdésre, hogy milyen valutában vették fel hitelüket, több, mint 90% forinthitelről számolt be. A felvett devizahitelek közül az euró hitelek aránya (42%) a legmagasabb. Svájci frank alapú hitellel mindössze 5 megkérdezett vállalat rendelkezett.

A felmérés alapján a KKV-k tulajdonságai befolyásolhatják, hogy egy vállalat inkább forint- vagy euró alapú kölcsönt választ. Az export aránya alapján a legnagyobb arányban azok a vállalatok vettek fel euró alapú hitelt, amelyek teljes értékesítésük több, mint 50%-át exportálják. Ugyanis e vállalatok 94%-a rendelkezett euró- és 71%-a forint alapú kölcsönnel. Az ágazatokat tekintve a feldolgozóipari vállalatok vettek fel a legnagyobb arányban euró alapú hitelt (33%), vállalatméret szerint pedig a 100-249 főt alkalmazó vállalatok (58%).

A KKV-k között az volt a legelterjedtebb vélemény (47%), hogy a hitelhez jutás feltételei nem változtak 2014-ben 2013-hoz képest. A vállalatok közel 20%-a szerint azonban a hitelhez jutás feltételei bonyolultabbá váltak, 17%-uk szerint pedig könnyebb lett hitelhez jutni.

Devizahitelek a teljes értékesítésen belüli export aránya szerint

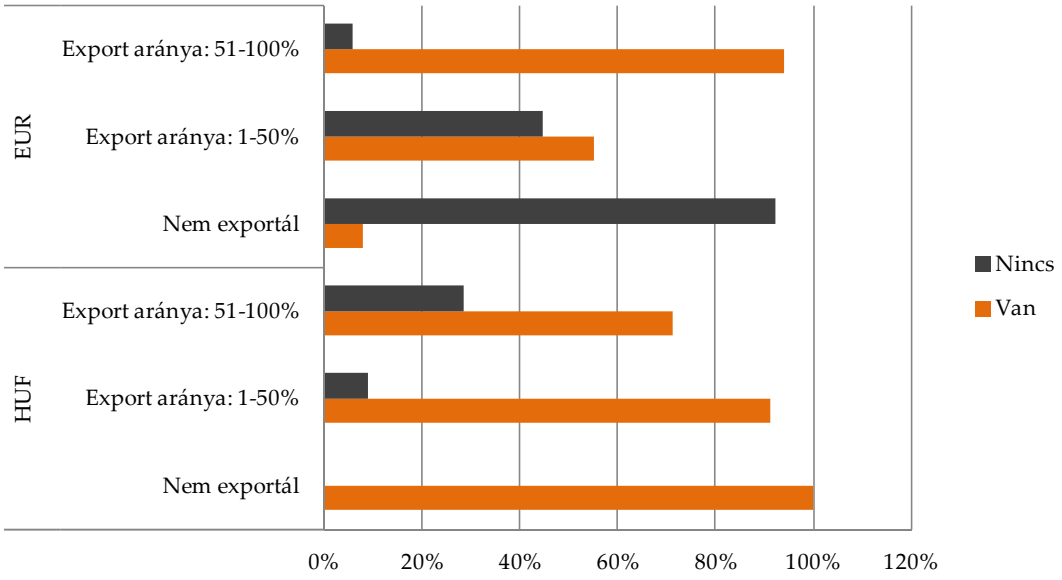

Forrás: MKIK GVI

Devizahitelek ágazatok szerint

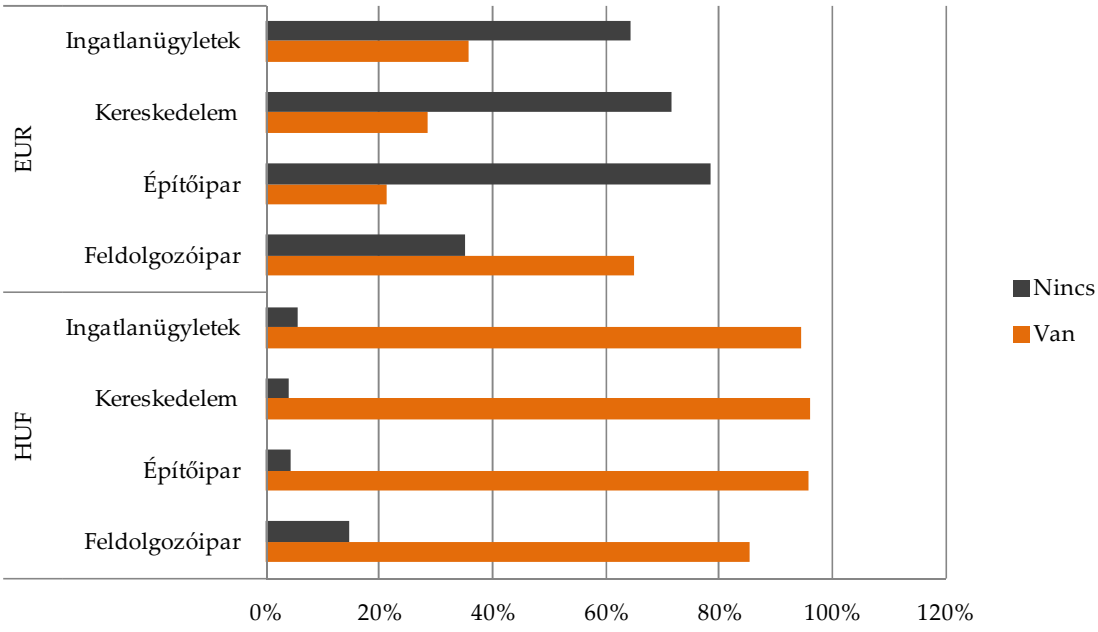

Forrás: MKIK GVI

A Növekedési Hitelprogramban résztvevő vállalatok

A kis- és közepes vállalatok 21%-a igényelt hitelt az NHP keretében. Ezen vállalatok több mint fele (57%) forgóeszközhitelt (beleértve az igénybevett bankszámlahitelt is) és 46%-uk beruházási hitelt igényelt. Kis részük (6,6%) deviza-, illetve deviza alapú kölcsön vagy pénzügyi lízing forint kölcsönnel való kiváltására fordítható hitelt vett igénybe. Egyetlen vállalat sem igényelt uniós támogatás önrészét vagy előfinanszírozását fedező hitelt az NHP keretében.

Forgóeszközhitelt egyenlő arányban (41%) vettek fel a nem exportáló vállalatok és azok, amelyeknél az export aránya a teljes értékesítés kevesebb, mint felét teszi ki. Deviza-, illetve deviza alapú kölcsön vagy pénzügyi lízing forint kölcsön kiváltására fordítható hitelt a legnagyobb arányban olyan vállalatok vettek fel, amelyeknél az export aránya a teljes értékesítés 1-50%-át teszi ki.

Az NHP keretén belül igényelt hitel típusa

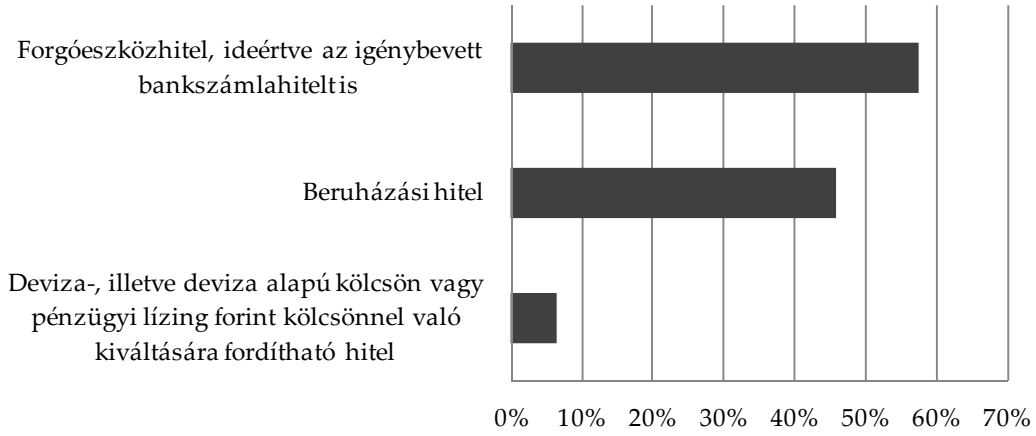

Forrás: MKIK GVI

Azon vállalatok közül, amelyek igényeltek hitelt a Növekedési Hitelprogram keretein belül, majdnem minden második vállalat (47%) kevesebb, mint 50 millió forintot igényelt. 50 és 100 millió forint összegű hitelt a vállalatok 19%-a vett igénybe.

Ha csak azokat a vállalatokat tekintjük, amelyek igényeltek hitelt az NHP keretében, az eredmények azt mutatják, hogy a KKV-k majdnem fele szerint nem változtak a hitelhez jutás feltételei 2014-ben 2013-hoz képest, 29%-uk szerint pedig egyszerűbbé vált hitelt kapni.

2014-ben hogyan változtak a hitelhez jutás feltételei 2013-hoz képest

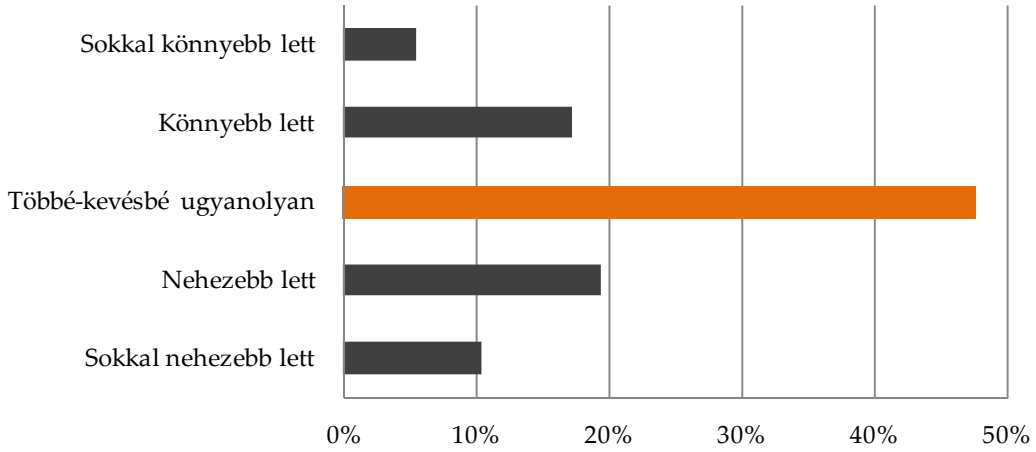

Forrás: MKIK GVI